

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Arendals Vasdrags Brugseierforening
Postboks 704 Stoa
4808 ARENDAL

Vår dato: 03 JUL 2012

Vår ref.: NVE 201203791-4 kv/swj

Arkiv: 312 / 019.DA

Deres dato: 29.05.2012

Deres ref.: Knut Nilsen

Saksbehandler:

Stein Wisthus Johansen

AVB - Tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Dynjanfoss i Fyresdalsåna i Arendalsvassdraget, Nissedal og Fyresdal kommuner

Vi viser til deres søknad av 29.05.2012 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for slipp av minstevannføring forbi Dynjanfoss kraftverk i Arendalsvassdraget.

Om søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Arendals Vasdrags Brugseierforening (AVB):

"Arendals Vasdrags Brugseierforening søker hermed om dispensasjon på minstevannføringen ved Dynjanfoss / Eikhomkilen vannmerke i Fyreselv i 4 uker i tidsrommet uke 32 - 35 (6.august - 31. august). Vi søker om å gå ned til 0,3 m³/s. Grunnen til redusert vannføring er at vi må skifte ut tappelukene i dam Hønetjønn som er inntaksdam til Dynjanfoss kraftverk.

Arendals Vasdrags Brugseierforening har pålegg om minstevannføring på 4 m³/s hele året ved Dynjanfoss ihht. punkt 2 i manøvreringsreglementet i tillatelsen for fortsatt regulering av Arendalsvassdraget av juni 1992 (kgl. res. av 26.juni 1992).

Vannføringen blir registrert i Eikhomkilen som ligger rett nedstrøms utløpet av Dynjanfoss kraftverk. Vannføringen blir opprettholdt det meste av året ved kjøring av Dynjanfoss kraftverk. Når stasjonen står stille må vi tappe gjennom lukene i dam Hønetjønn som ligger ca. 6 km ovenfor kraftverket når vi følger elva.

Det er 2 luker i dammen og begge lukene er av en slik forfatning at de må skiftes. Lukemontørene kommer i uke 32 for å demontere de gamle og montere nye. Montørene regner med at de må ha ca. 3 uker på jobben.

Vi må tappe inntaksmagasinet helt ned for å få utført arbeidet. Vi regner med å sette stengsel framfor den ene luka for å jobbe med denne samtidig som restminstevannføringen tappes i det andre lukeløpet.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Det er Agder Energi som har konsesjon på bygging av Dynjanfoss kraftverk gitt ved en tillatelse til en ekspropriasjon for utbygging av Dynjanfoss i Fyreselv gitt av Det Kongelige Industri-Håndverk- og Skipsfartsdepartement den 4. desember 1948 (jnr. 2769/1948-HV). I dette dokumentet ser jeg ikke noe om betingelser ang. regulering, men i den tinglyste rettsbok for Vest-Telemark heradsrett fra overskjønnet under pkt. A står det at "Aust-Agder Kraftverk (nå Agder Energi) anser seg berettiget til under eventuelle forekommende utbedringer av damanlegg, tunnelinntak og tunnel å senke vannstanden i Hønetjønn m.v. i den utstrekning som det er nødvendig for å oppnå tilstrekkelig tørrlegging". Luketerskelen i dammen ligger lavere enn inntaket til kraftstasjonen, så restminstevannføringen må tappes gjennom det ene lukeløpet når vi jobber i det andre.

Grunnen til at vi søker om en reduksjon av minstevannføringen ned til 0,3 m³/s er hovedsakelig for at ca. 4,5 km nedenfor dammen i Reinfoss er det flere store og små jettegryter og i disse er det stor badeaktivitet i juni - september. Det er i snitt ca. 10.000 personer der i sesongen. Grunnen til at jettegrytene kan benyttes er at vi har ført vatnet inn i tunnelen til kraftstasjonen slik at det bare er restvannføring fra dammen og ned til jettegrytene som normalt går der hele sommeren. Må vi slippe minstevannføring på 4 m³/s i nesten hele august vil det være farlig å ferdes i jettegrytene. Vi vil også ha problemer med å foreta utskifting av lukene i dammen.

Normalt tappes det ikke vatn gjennom lukene i dammen på strekningen fra dammen og ned til utløpet av Dynjanfoss kraftstasjon, så fisk og vegetasjon har tilpasset seg at det bare er restvannføring i feltet som renner der. Når vi søker om å slippe en minstevannføring på 0,3 m³/s vil det gå mer vatn der enn normalt. Med denne vannføringen regner vi med at aktiviteten i jettegrytene kan opprettholdes delvis.

På strekningen nedenfor utløpet av kraftstasjonen og ned til Berlifoss kraftverk vil det bli mindre vannføring. På dette området er det noen "store" vatn slik at vi ikke ser at det kan være noen fare for fisk eller problem med ferdsel der, og med 0,3 m³/s får vi en gjennomstrømning slik at det ikke blir stillestående vatn.

På strekningen fra Berlifoss kraftstasjon og ned til samløpet med Nisserelva er det normalt ikke vannføring da alt går i kraftstasjonen, men nå vil den omsøkte restminstevannføring gå her også.

Vi har problemer med å måle eksakt minstevannføring i utløpet av Eikhomkilen med 4 m³/s. NVE har foretatt målinger der mange ganger uten at de er fornøyd med resultatene da de sier det er et vanskelig målepunkt. For å registrere den omsøkte minstevannføringen ønsker vi at registreringen kan foretas i lukeløpet."

NVE har tidligere, sist i 2010 (NVE 201003100), gitt tillatelse til avvik fra manøvreringsreglementet for Dynjanfoss. Den gang var problemstillingen å få kalibrert et nytt målepunkt for minstevannføring ved Eikhomkilen og det ble søkt om å få redusere pålagt slipp på 4 m³/s ned til 2 m³/s for en periode på 2-3 dager. Minstevannføringen skulle hele tiden gå gjennom kraftverket. Denne gangen søkes det om å få redusere minstevannføringen fra 4 til 0,3 m³/s over en periode på 4 uker, samtidig som at minstevannslippet må gå i det gamle elveløpet og ikke gjennom kraftverket.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette. I den begrensede høringen med frist for uttale satt til 22. juni, fikk man inn følgende uttalelser:

Fyresdal kommune uttaler i e-post av 29.06.2012:

"Fyresdal kommune har ikkje innvendingar i forhold til redusert vassføring ved Dynjanfoss-Eikhomkilen for å gjennomføre nødvendig reparasjonsarbeid."

Nissedal kommune uttaler i e-post av 28.06.2012:

"Nissedal kommune ser at årsaka til søknaden er naudsynt vedlikehaldsarbeid i eit avgrensa tidsrom, og har ingen særskilte merknader til tiltaket."

Fylkesmannen i Telemark uttaler i e-post av 27.06.2012:

"Fylkesmannen i Telemark har vurdert saken og er kommet til at det bør gis tillatelse til å fravike kravet om minstevannføring i den perioden det søkes om. Hensynet til å gjennomføre nødvendig vedlikehold vektlegges i dette tilfellet.

Vi vil samtidig minne om at regulanten har et særlig ansvar for å sørge for at kunnskapsgrunnlaget knyttet til konsekvensene av tiltaket skal utredes. Vi kan ikke se at de miljøfaglige konsekvensene er tilstrekkelig belyst og ber om at dette blir gjort for tilsvarende saker i framtiden.

Vi viser ellers til pågående arbeid knyttet opp mot Vannforskriften og kommende tiltaksplaner i dette vannområdet.

Vi forventer videre at arbeidet utføres så raskt som mulig og holdes innenfor den omsøkte tidsperioden."

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

Hønetjønn er inntaksmagasin til Dynjanfoss kraftverk. I en normal situasjon slippes det minimum 4 m³/s minstevannføring gjennom kraftverket hele året. Pålegget er gitt i medhold av Kgl. Res. av 26. juni 1992. Det tidligere elveløpet fra Hønetjønn og ned til Eikhomkilen, der utløpet fra kraftverk nå ligger, har ikke pålegg om minstevannføring. Det er kun tilsiget fra det lokale nedbørsfeltet som bidrar til vannføringen på denne strekningen med unntak av perioder med flomoverløp ved dam Hønetjønn. Deler av denne strekningen er i dag et populært friluftsområde hvor det blant annet finnes en del jettegryter som brukes til badevirksomhet i sommerhalvåret. En forutsetning for denne type bruk av området er lav vannføring.

AVB har planlagt nødvendig vedlikehold av to tappeluker i dam Hønetjønn som er inntaksdam til Dynjanfoss kraftverk. Lukene må byttes ut og Hønetjønn må tappes helt ned for at arbeidet skal kunne utføres. Luketerskelen i dammen ligger lavere enn inntaket til kraftstasjonen. Følgelig må slipp av pålagt minstevannføring skje gjennom lukene i dammen som skal byttes. Av hensyn til praktisk gjennomføring av tiltaket og hensyntagen til badevirksomheten på strekningen med jettegryter, søkes det om å få redusere slipp av minstevannføring ned til 0,3 m³/s mens arbeidet pågår. Selve arbeidet er estimert å ta ca 3 uker, mens det er søkt om redusert slipp for en periode på 4 uker.

Verken de berørte kommuner eller fylkesmannen har noen vesentlige innvendinger mot tiltaket og synes å prioritere viktigheten av at nødvendig vedlikehold blir gjennomført. Fylkesmannen påpeker imidlertid at det for tilsvarende tiltak i fremtiden, bør redegjøres noe mer i forhold til mulige miljøfaglige konsekvenser. Strekningen som i dag ikke er pålagt minstevannføring, vil få økt vannføringen med 0,3 m³/s over en periode på inntil 4 uker. Den akvatiske biologien på denne strekningen er tilpasset en lavere vannføring og vil ikke bli påvirket negativt av den beskjedne økningen som er foreslått. Et vannslipp på 0,3 m³/s vil også være forenlig med dagens tilvente bruk av området til friluftaktiviteter, som for

eksempel bading. Strekingen nedstrøms Ekhomkilen vil få redusert vannføring i forhold til de pålagte 4 m³/s. Strekingen ned til Berlifoss dam opplyses å være preget av flere små innsjøbassenger med tilnærmet lik vannstand og med bare beskjedne strykpartier. En vannføring på bare 0,3 m³/s vil sørge for mindre gjennomstrømning i dette systemet enn dagens normalsituasjon. Det antas likevel at det vil være tilstrekkelig gjennomstrømning i forhold til å hindre at det blir stillestående vann på strekingen og med det hindre uheldige konsekvenser. Basert på søknaden og opplysninger fra tidligere tiltak i området kan ikke NVE se at tiltaket vil medføre noen vesentlige negative konsekvenser for biologisk mangfold, fiske eller andre brukerinteresser i vassdraget. NVE ser derfor ikke at tiltaket vil kunne være til skade for noen kjente allmenne interesser.

Nedtappingen av Hønetjønn vil være en unormal situasjon og bør kunngjøres i god tid før tiltaket. Likeledes blir det viktig å opplyse om slipp av minstevannføring til strekingen med jettegrytene som benyttes av allmennheten til bading i sommersesongen.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at AVB kan redusere slipp av minstevannføring forbi Dynjanfoss kraftverk fra 4 til 0,3 m³/s over en periode på inntil 4 uker fra 6. august 2012. Registreringen av minstevannføringen kan foretas i lukeløpet i dam Hønetjønn i stedet for målepunkt Eikhomkilen i den samme perioden.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Kravet til minstevannføring på utbyggingsstrekingen skal overholdes straks vedlikeholdsarbeidet er ferdig og ikke underskride 0,3 m³/s i perioden vedlikeholdsarbeidet varer.
- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i inntaksmagasinet i det tidsrommet nedtappingen varer.
- Perioden med nedtappet magasin må gjøres så kort som mulig. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Nedtappingen og endringen i minstevannføringen skal kunngjøres én gang lokalt i god tid før nedtappingen og vedlikeholdsarbeidene starter.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at AVB har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

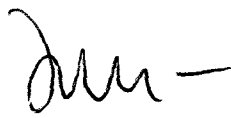
Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

 Siv Sannem Inderberg
Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Kopi: Fyresdal kommune
 Nissedal kommune
 Fylkesmannen i Telemark

Intern kopi: RS